

Vanhusneuvoston kokous

Aika: 11.9.2025 klo 12.30–15
Paikka: Helsingin kaupungintalo, kaupunginhallituksen istuntosali
Kokousta ennen tutustumistilaisuus valtuustoravintolassa

Läsnä:

Valtuustoryhmien edustajat:

Riikka Dahlman	SDP, pj.
Matias Nieminen	Kokoomus, 2. vpj.
Janne Pulkkinen	SDP
Auni-Marja Vilavaara	Vihreät
Seppo Koskinen	Vasemmistoliitto, Mirka Hailin varajäsen

Järjestöjen edustajat:

Outi Paulig	Eläkeläiset ry:n Helsingin Aluejärjestö
Lahja "Lala" Sjöblom	Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin piiri ry
Pirjo-Liisa Kangasniemi	Helsingin Kansallinen Senioripiiri ry
Maarit Turu-Gromoff	Helsingin Muistiyhdistys Helsingin Seurakuntayhtymä
Susanna Lehtovaara	Jade-yhteisö ry
Marja Ruotsalainen	Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ry
Erik Wallin	Samrådet I SPF (Svenska Pensionärsförbundet)
Jussi Nissinen	Sateenkaariseniorit ry

Kaupungin pysyvät asiantuntijat

Tommi Sulander	Kaupunginkanslia
Emmi Komlosi	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Elli Peltola	Kaupunkiympäristön toimiala
Jenni Räsänen	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Soili Partanen	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, Pia Nurmen varajäsen (etäyhteys)

Muut kaupungin edustajat (kaupunginkanslia):

Marja Säikkä	asiantuntija, vanhusneuvoston sihteeri
Tiina Lappalainen	asiantuntija, vammaisneuvoston sihteeri

1 Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.30 ja toivotti osallistujat tervetulleeksi vanhusneuvoston uudelle toimintakaudelle.

2 Osallistujien toteaminen

Käytiin esittäytymiskierroksella läpi osallistujat ja heidän edustamansa taustatahot.

3 Asialistan hyväksyminen

Päätettiin, että lisätään asialistan kohdaksi 8 Mikroliikenneluvan luonnoksen esittelytilaisuus ja lausunnon valmistelu. Asialistan kohdat 8–12 siirtyvät samalla yhdellä numerolla eteenpäin. Lisäksi päätettiin lisätä tiedotusasioihin vanhustenviikkoa koskeva kohta.

4 Muistion tarkastaminen

Sovittiin, että kaksi vanhusneuvoston jäsenistä tarkistaa muistiot puheenjohtajan ja sihteerin lisäksi ja että muistion tarkistajat valitaan kiertävästi aakkosjärjestyksessä. Tämän kokouksen muistion tarkistajiksi valittiin Pirjo-Liisa Kangasniemi ja Susanna Lehtovaara.

5 Vanhusneuvoston asettamispäätöksen ja toimintasäännön läpikäyminen

Käytiin läpi vanhusneuvoston asettamispäätös ja toimintasääntö, ja lisäksi käytiin Vanhusneuvoston perehtymisoppaasta läpi kohdat Vaikuttamistoimielimet, Helsingin

VANHUSNEUVOSTO

vanhusneuvosto, vanhusneuvoston tehtävät sekä kokoonpano. Asettamispäätös ja toimintasääntö on toimitettu liitteenä ja niihin on pyydetty tutustumaan etukäteen.

6 Vanhusneuvoston järjestäytyminen

a. Ensimmäisen varapuheenjohtajan valinta

Käytiin läpi perehtymisoppaan kohta Varapuheenjohtaja.

Valittiin vanhusneuvostolle ensimmäinen varapuheenjohtaja järjestöedustajien keskuudesta. Ennakoon kiinnostuksestaan tehtävää kohtaan olivat ilmoittaneet Lala Sjöblom ja Outi Paulig. Kokouksen aikana ei ilmoittautunut muita ehdokkaita. Kokouksessa äänestettiin ehdotetuista henkilöistä. Eniten ääniä sai Outi Paulig ja hänet valittiin vanhusneuvoston 1. varapuheenjohtajaksi.

b. Työvaliokunnan jäsenten valinta

Käytiin läpi perehtymisoppaan kohta Työvaliokunta. Asettamispäätöksen mukaan

työvaliokuntaan valitaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien lisäksi kolme jäsentä.

Jäsenistä vähintään puolet on oltava järjestöjen edustajia. Jotta tämä toteutuu,

työvaliokuntaan tuli valita vähintään kaksi järjestöjen edustajaa. Kolmas valittava henkilö voi olla joko valtuustoryhmien tai järjestöjen edustaja. Työvaliokunnasta kiinnostuneita pyydettiin ilmoittautumaan etukäteen Forms-lomakkeella. Myös kokouksen aikana sai ilmoittautua.

Ennakoon ehdolle olivat ilmoittautuneet Auni-Marja Vilavaara (Vihreät), Erik Wallin (Samrådet I SPF), Jussi Nissinen (Sateenkaariseniorit ry), Lahja ”Lala” Sjöblom (Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin piiri ry), Marja Ruotsalainen (Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat ry), Outi Paulig (Eläkeläiset ry:n Helsingin Aluejärjestö) ja Pirjo-Liisa Kangasniemi (Helsingin Kansallinen Senioripiiri ry). 1. varapuheenjohtajaksi valittu Outi Paulig on automaattisesti työvaliokunnan jäsen, joten muiden kuuden ehdokkaan välillä järjestettiin äänestys. Eniten ääniä saivat Auni-Marja Vilavaara, Marja Ruotsalainen ja Lala Sjöblom, ja he tulivat valituksi työvaliokuntaan.

Työvaliokunnan kokoonpano kaudella 2025–2027 on: Riikka Dahlman (pj.), Outi Paulig (1.vpj.), Matias Nieminen (2. vpj.), Auni-Marja Vilavaara, Marja Ruotsalainen ja Lala Sjöblom. Sihteerinä toimii Marja Säikkä kaupunginkansliasta.

7 Vanhusneuvoston vaikuttamistoiminta työryhmien ja verkostojen kautta

Käytiin läpi perehtymisoppaan kohta Edustajat verkostoissa ja työryhmissä.

Kokouksen liitemateriaalissa on toimitettu kooste työryhmistä ja verkostoista, jonne vanhusneuvostosta valittiin edustajat. Jäseniä pyydettiin tutustumaan koosteeseen etukäteen ja ilmoittamaan kiinnostuksestaan Forms-lomakkeella. Ennakoon oli tullut paljon ilmoittautumisia varsinaisten jäsenten keskuudesta ja joitakin ilmoittautumisia varajäseniltä. Päätettiin, että valitaan edustajat vanhusneuvoston varsinaisten jäsenten keskuudesta, jotta voidaan varmistaa tiedon kulkua työryhmistä ja verkostoista vanhusneuvoston kokouksiin.

1. Sotepe-toimialan kuljetuspalvelujen asiakasyhteistyöryhmä:

Työryhmään oli tarjolla yksi paikka. Lala Sjöblom oli ilmoittanut kiinnostuksestaan ennakoon. Muita ehdokkaita ei kokouksessa tullut. Lala Sjöblom valittiin vanhusneuvoston edustajaksi työryhmään.

2. Kulttuurisen vanhustyön verkosto:

Verkostoon valittiin 1 edustaja ja 1 varaedustaja. Ennakoon olivat kiinnostuksestaan ilmoittaneet Jussi Nissinen, Maarit Turu-Gromoff, Marja Ruotsalainen ja Susanna Lehtovaara. Marja Ruotsalainen ja Susanna Lehtovaara vetäytyivät pois. Sovittiin, että Maarit Turu-Gromoff on verkostossa varsinainen jäsen ja Jussi Nissinen varajäsen.

3. Kaupungin digituen koordinaatioryhmä:

Valittiin 1 edustaja ja 1 varaedustaja. Ennakoon kiinnostuksestaan olivat ilmoittaneet Auni-Marja Vilavaara, Outi Paulig ja Erik Wallin. Auni-Marja Vilavaara ja Outi Paulig vetäytyivät pois. Ehdotettiin ja valittiin Erik Wallin varsinaiseksi edustajaksi ja Susanna Lehtovaara varaedustajaksi.

4. Sotepe-toimialan sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen digitoimintaa edistävä ryhmä: Valittiin 1 edustaja ja 1 varaedustaja. Ennakkoon kiinnostuksesta olivat ilmoittaneet Auni-Marja Vilavaara, Janne Pulkkinen, Mirka Haili ja Pirjo-Liisa Kangasniemi. Lisäksi Matias Nieminen asettui ehdolle. Janne Pulkkinen ja Pirjo-Liisa vetäytyivät. Äänestettiin Auni-Marja Vilavaaran, Matias Niemisen ja Mirka Hailin kesken. Eniten ääniä saanut Auni-Marja Vilavaara valittiin varsinaiseksi edustajaksi ja toiseksi eniten ääniä saanut Matias Nieminen varaedustajaksi.

8 Mikroliikenneluvan luonnoksen esittelytilaisuus ja lausunnon valmistelu

Kaupunkiympäristön toimiala järjestää esittelytilaisuuden KYMP-talolla (Työpajankatu 8) tai etäyhteydellä maanantaina 22.9. klo 16:15-17:30. Tilaisuuden jälkeen vanhusneuvostolle tulee lausuntopyyntö. Jotta työvaliokunta voi valmistella lausuntoa, kerätään vanhusneuvoston jäsenten kommentit Forms-lomakkeella 22.9.–25.9. Lausuntoluonnos käsitellään vanhusneuvoston lokakuun kokouksessa. Sihteeri välittää valituille jäsenille kokouskutsun saapumisohjeineen. Riikka Dahlman, Jussi Nissinen ja Lala Sjöblom osallistuvat tilaisuuteen.

Tauko

9 Ehdotukset uudelle toimikaudelle

a. Kokouskäytännöt

Käytiin läpi perehtymisoppaan osio Kokouskäytännöt.

Päätettiin vanhusneuvoston kokouksien etäosallistumisen käytänteistä. Kokoukset tallennetaan sihteerityön helpottamiseksi. Päätettiin, että kokouksiin voi osallistua etäyhteydellä, mutta paikan päällä osallistumista suositellaan. Mahdollisiin äänestyksiin ei voi osallistua etänä.

b. Syksyn kokousajankohdat

Syksyn kokousajat ovat 11.9., 9.10., 13.11., ja 11.12. klo 12.30–15.

Työvaliokunnan aikataulutuksesta päätetään työvaliokunnan kesken kokouksen jälkeen.

c. Edellisen vanhusneuvoston ehdotukset uudelle toimikaudelle

Vanhusneuvosto 2023–2025 on esittänyt tulevalle vanhusneuvostolle edistettäväksi seuraavia aiheita:

- Vaikuttaminen kaupungin toimintojen suunnitteluun erityisesti saavutettavuuden näkökulmasta
- Digisyrjäytymisen torjuminen edistämällä palvelumuotoja heille, jotka eivät käytä digipalveluita
- Kohtuuhintaisen matkustamisen edistäminen HSL-alueella sekä HSL:n palveluiden saavutettavuus ikääntyneille
- Omaishoitajien tukeminen tekemällä yhteistyötä palveluiden kehittämiseksi
- Varmistaminen, että myös yksin asuvien ääni tulee huomioiduksi päätöksenteossa

Toimintaraporttiin kannattaa perehtyä kokonaisuudessaan.

d. Toimintasuunnitelman valmistelun käynnistäminen

Käynnistettiin valmistelu toimintasuunnitelman työstämiseksi. Toimintasuunnitelmaa tullaan työstämään syksyn aikana työvaliokunnan ja vanhusneuvoston kokouksissa. Työstössä hyödynnetään tarpeen mukaan Forms-kyselyä. Seuraavia aiheita ehdotettiin toimintasuunnitelmaan:

- Strategian painopisteiden näkyminen vuoden 2026 budjetissa
- Tilinpäätöksen kertomus ikääntyneiden palveluiden onnistumisesta
- Sote-maksujen ulosottojen suuri määrä ja maksujen huojentaminen
- Ikäihmisille annettavien rokotusten toteutus ja vaikutukset
- Huoli terveyskeskusten palveluista muistiasioissa: muistihoitajien saatavuus, muistitesteihin pääsy, ennaltaehkäisy ja varhainen diagnoosi sekä lääkityksen aloitus ajoissa
- Hyte-suunnitelma: kuntien vastuu toimintakyvyn ylläpitämisestä

VANHUSNEUVOSTO

- Palveluiden rooli toimintakyvyn tukemisessa: korjaavat ja kompensoivat palvelut sekä ennakoiva ote ja täysipainoinen elämä
- Palveluasumisen riittämättömyys, saavutettavuus ja mahdollisuus omaisten tapaamiseen
- Sukupolvelta toiselle mukautuva asuminen
- Kohtuuhintainen asuminen
- HSL-lippujen hinnat: eläkeläisten näkökulma
- Järjestöjen taloudellinen tilanne, yhteistyö ja kumppanuus kaupungin kanssa
- Strategian painopisteiden ja ikääntyneitä koskevien asioiden näkyminen toimintasuunnitelmassa

Lisäksi todettiin, että sisällytetään suunnitelmaan edellisen vanhusneuvoston tekemät ehdotukset.

10 Muut asiat**a. Osallistujat vanhusneuvostopäivään**

Avoin hallinto järjestää valtakunnallisen vanhusneuvostopäivän 22.10. klo 10–15 Unioninkatu 43 / etäyhteys. Teemana on Ikääntyneiden osallisuus turvallisuuden tuojana. Helsingin vanhusneuvostosta voi osallistua 10 henkilöä paikan päälle.

Osallistujiksi ilmoittautuivat Lala Sjöblom, Auni-Marja Vilavaara, Pirjo-Liisa Kangasniemi, Marja Ruotsalainen, Riikka Dahlman, Janne Pulkkinen ja Jussi Nissinen. Outi Paulig kysyy varajäsenensä ja Seppo Koskinen varsinaisen jäsenensä kiinnostusta. Lisäksi etäyhteydellä osallistuvat Susanna Lehtovaara ja Matias Nieminen.

b. Kuulumiset verkostoista ja työryhmistä:

Mannerheimintien työmaaraadin ajankohtaiset:

Työmaaraadilla ollut viimeinen kokous, koska työmaa on valmistunut. Vanhusneuvosto on ollut työmaaraadissa kuultuna. Kiitettiin Helsingin kaupunkia mukaan ottamisesta.

Pidetään verkostojen ja työryhmien kuulumisia esityslistalla mukana ja käydään niitä kokouksissa läpi.

c. Vanhusneuvoston valokuvaus

Yhteiskuva otetaan ennen seuraavaa kokousta, 9.10. klo 12.00. Toivotaan myös muutamaa vapaaehtoista tekemistä ja toimintaa kuvaaviin kuviin.

11 Tiedotusasiat

- a. Valtuustokauden 2025–2029 kaupunkistrategia on valmistunut ja luettavissa [tästä linkistä](#). Kannattaa perehtyä ikääntyneitä koskeviin kohtiin.
- b. Osallistuvan budjetoinnin OmaStadin ehdotusten aika 22.9.–5.10.2025. Lisätietoa [OmaStadin verkkosivuilta](#).
- c. Toimijoiden ajankohtaiset:
 - Eläkkeensaajien Keskusliiton Helsingin piiri ry, Lala Sjöblom: Toiminta käynnistyy ensi viikolla.
 - Helsingin Kansallinen Senioripiiri ry, Pirjo-Liisa Kangasniemi: Itä-Helsingissä HSL:n pikkubussien lakkautukset ja linjamuutokset ovat vaikuttaneet alueen liikkumismahdollisuuksiin.
 - Samrådet i SPF (Svenska Pensionärsförbundet), Erik Wallin: Yhdistys valmistelee terveysaiheista seminaaria Folkhälsanin kanssa. Toinen seminaari järjestetään Svenska Veckanin aikana.
 - Eläkeläiset ry:n Helsingin Aluejärjestö, Outi Paulig: Kausi on alkamassa ja tulossa on aktiivinen ja monipuolinen kausi. Lähibussien tilanne on näkynyt myös Koillis-Helsingissä.
 - Pääkaupunkiseudun Omaishoitajat, Marja Ruotsalainen: Avustushaut vuodelle 2026 ovat käynnissä. Järjestö on leikkausuhan alla ja säästöillä voi olla vaikutusta mm. henkilöstöön. Tarkastusvirasto ja Helsingin kaupunki ovat haastatelleet vaikuttavuuden

VANHUSNEUVOSTO

mittaamiseen, miten Helsingissä omaishoitajuuteen liittyvät palvelut ja prosessit toteutuvat.

Sateenkaariseniorit ry, Jussi Nissinen: Yhteistyössä Todellisuuden tutkimuskeskuksen kanssa on järjestetty hyvää kulttuurista yhteistyötä, joka on luonut mahdollisuuksia tavata toisia ja ilmaista itseä omana itsenään.

Jade-yhteisö ry, Susanna Lehtovaara: Ryhmät ovat lähteneet käyntiin. Pienituloisuus ja matkustamisen tuen puute vaikuttavat osallistumismahdollisuuksiin. Jade koordinoi MOI-verkostoa, jonka ensimmäinen verkostotilaisuus järjestetään webinaarina 7.11. aiheella Moninaisuustyö yhteiskunnan myrskyissä. Livetilaisuutta suunnitellaan ja siihen toivotaan yhteistyökumppaniksi vanhusneuvostoa.

Helsingin Muistiyhdistys, Maarit Turu-Gromoff: Syyskausi ja ryhmiä on käynnistynyt. Pääkaupungin Omaishoitajien kanssa tehdään yhteistyötä. Käynnistymässä on muistikuoro, joka on matalan kynnyksen hyvän mielen toimintaa. Ensi vuoden tilanne on epäselvä leikkausten vuoksi.

Kaupunkiympäristön toimiala, Elli Peltola: Ajankohtaisena on tuore kaupunkistrategia ja siitä nouseva toiminnan suunnittelu.

Kaupunginkanslia, Tommi Sulander: Kaupunkistrategia ohjaa toiminnan suunnittelua.

Kaupunkitietopalvelut on tehnyt valmistelua strategian seurantamittareihin.

Kaupunkistrategiassa yksi keskeinen osa-alue on alueiden eriytymisen ehkäisy.

Asumistukea saavien ikääntyneiden määrissä on suuria alueellisia eroja. Tukea saavia on keskimäärin eniten koillisessa ja itäisessä Helsingissä. Helsingissä on myös muualla sijaitsevia yksittäisiä postinumeroalueita, joissa tukea saavia on selvästi Helsingin keskiarvoa enemmän. Tämä osoittaa, että ikääntyneiden asema tulisi huomioida vahvemmin alueellisen eriytymisen ehkäisyssä. Asiaa kannattaa seurata ja pohtia miten siihen voidaan ottaa kantaa ja vaikuttaa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, Emmi Komlosi: Kaupunkistrategia painottuu lapsiin ja nuoriin, mikä on tärkeää, mutta olisi hyvä tuoda esiin myös ajatus siitä, että mielekäs ja omannäköinen aikuisuus ja vanhuus voivat tuoda nuorille toivoa koko elämänkaareen. Kasvatus- ja koulutustoimialalla halutaan edistää tätä näkökulmaa. Lukukausi on alkanut, kurssit ovat täyttyneet hyvin. Tarjolla on paljon ennaltaehkäisevää toimintaa, kuten edullisia ja maksuttomia luentoja, joihin osallistuu runsaasti ikäihmisiä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, Soili Partanen: Koska kaupunkistrategia on valmistunut, sen pohjalta on siirrytty valmistelemaan palvelustrategiaa.

Vanhusneuvosto kysyi kaupunkiympäristön toimialalta, mihin toimiin on ryhdytty esteettömyysasiamiehen työn osalta. Vanhusneuvosto on aiemmalla kaudella esittänyt huolensa esteettömyystyöstä esteettömyysasiamiehen tehtävän lakattua. Elli Peltonen lupasi selvittää tilannetta.

- d. Vanhusten viikkoa vietetään 6.–12.10. Aiheena on Onni kasvaa yhteisössä. Vanhusneuvostolle välitetään tietoa viikon ohjelmasta sähköpostitse.

12 Perehtyminen jatkuu

Perehtymisoppaan läpikäymiselle ei jäänyt aikaa.

13 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00

Riikka Dahlman
puheenjohtaja

Marja Säikkä
sihteeri